

DAVOR
BURAZER

STALNI SUDSKI VJEŠTAK ZA FINANCije

računovodstvo, knjigovodstvo, bankarstvo i poreze

Rješenje Županijskog suda u Zagrebu Broj: 4 Su-335/2021

Nova cesta 136a, 10 000 Zagreb, HR

+385 98 914 9395

davor.burazer@sudskovjestacenje.com

sudskovjestacenje-hr.webnode.hr

NALAZ I MIŠLJENJE STALNOG SUDSKOG VJEŠTAKA ZA FINANCije

Broj spisa: 57. P-199/2018

*Tužitelj: STEČAJNA MASA IZA ITP – ISTRIA
TRGOVINA PROJEKT d.o.o. u stečaju*

*Tuženik: ADDIKO BANK d.d., OIB 14036333877,
Zagreb, Slavonska avenija 6*

LISTOPAD, 2023

DAVOR BURAZER

STALNI SUDSKI VJEŠTAK ZA FINACIJE

računovodstvo, knjigovodstvo, bankarstvo i poreze
Rješenje Županijskog suda u Zagrebu Broj: 4 Su-335/2021
Nova cesta 136a, 10 000 Zagreb, HR
+385 98 914 9395
davor.burazer@sudskovjestacenje.com
sudskovjestacenje-hr.webnode.hr

Zagreb, 4. listopada 2023.

Broj spisa: 57. P-199/2018

**Republika Hrvatska
Trgovački sud u Zagrebu
Zagreb, J.F. Kennedyja 11**

Rješenjem Trgovačkog suda u Zagrebu od 26. travnja 2023. imenovan sam vještakom u predmetu pod brojem 57. P-199/2018.

Tužitelj: STEČAJNA MASA IZA ITP – ISTRIA TRGOVINA PROJEKT d.o.o. u stečaju, OIB 38520397681, Zagreb, Ulica Pavla Hatza 10

Tuženik: ADDIKO BANK d.d., OIB 14036333877, Zagreb, Slavonska avenija 6

Zadatak vještaka je određen Rješenjem i to:

1. utvrditi je li na računima tužiteljevog dužnika Hotela Miramare d.o.o. u trenutku podnošenja 15 bjanko zadužnica na naplatu 28. veljače 2008. tuženiku, a s obzirom na red prvenstva podnesenih zadužnica bilo dovoljno sredstava za naplatu podnesenih bjanko zadužnica, odnosno koliko je novčanih sredstava bilo na računima tužiteljevog dužnika Hotel Miramare d.o.o. kod tuženika u trenutku podnošenja bjanko zadužnica, a koliko na ostalim poslovnim računima tužiteljevog dužnika kod drugih poslovnih banaka,
2. utvrditi je li i na koji način tuženik u konkretnom slučaju mogao rezervirati sredstva u korist tužitelja dok tužitelj nije dostavio svoj ispravan broj računa te na koji način su druge banke u Republici Hrvatskoj postupale 2008. godine, ako je zadužnica bila ispravno popunjena osim u dijelu broja računa podnositelja zadužnice na koji je trebalo isplatiti sredstva sa računa dužnika (predavatelja bjanko zadužnice).
(list 715-716 spisa)

Nakon što sam 5. lipnja 2023. preuzeo spis Trgovačkog suda u Zagrebu, broj 57. P-199/2018 s priloženom dokumentacijom te temeljito i detaljno proučio raspoloživu dokumentaciju koja je priložena spisu, podnosim sudu sljedeći:

N A L A Z

1. Odnos društva STEČAJNA MASA IZA ITP – ISTRIA TRGOVINA PROJEKT d.o.o. u stečaju (tužitelj) i društva ADDIKO BANK d.d. (tuženik)

Uvidom u Potvrdu o predaji isprava i posvjedočenju činjenica Tužitelj je putem opunomoćenika, odvjetničkog vježbenika Gorana Frković iz Odvjetničkog ureda Savina Vaića, u Rijeci, dana 28. veljače 2008. u 15.50 sati u Riječku podružnicu tuženika predao 15 popunjenih bjanko zadužnica u kojima je naznačen dužnik HOTEL MIRAMARE d.o.o. Crikvenica, svaka na iznos od 1.000.000,00 kn odnosno u ukupnom iznosu od 15.000.000,00 kn. Pri predaji popunjenih bjanko zadužnica tuženiku, u poslovnicu tada HYPO ALPE-ADRIA-BANK d.d. Zagreb, Podružnica Rijeka, JAVNI BILJEŽNIK VESNA ČUZELA iz Rijeke, Korzo 18, obavila je službenu radnju izvan sjedišta javnobilježničkog ureda POSVJEDOČENJA ČINJENICA predaje bjanko zadužnica te je izdala POTVRDU O PREDAJI ISPRAVA I POSVJEDOČENJU ČINJENICA u kojoj potvrđuje da je posvjedočila činjenici – predaji bjanko zadužnica za vjerovnika ITP – ISTRIA TRGOVINA PROJEKT d.o.o. ovjerene od strane dužnika HOTEL MIRAMARE d.o.o. Crikvenica dana 27. veljače 2008. godine u uredu JB VELIBOR PANJKOVIĆA iz Rijeke pod brojevima: OV-7508/08, OV-7511/08, OV-7514/08, OV-7515/08, OV-7516/08, OV-7517/08, OV-7518/08, OV-7519/08, OV-7520/08, OV-7521/08, OV-7522/08, OV-7523/08, OV-7533/08, OV-7534/08 i OV-7535/08, sve po 1.000.000,00 kuna odnosno ukupno 15.000.000,00 kuna, sve dospjele 28. veljače 2008. U navedenoj potvrdi, JAVNI BILJEŽNIK VESNA ČUZELA potvrđuje da je dana 28. veljače 2008. godine u 15,50 sati, izvršena predaja gore navedenih bjanko zadužnica u Podružnici HYPO ALPE-ADRIA-BANK d.d., u Rijeci, koje je odvjetnički vježbenik FRKOVIĆ GORAN iz Rijeke iz Odvjetničkog ureda Savin Vaić u Rijeci, predao na ruke službenici banke PURKOVIĆ ĐURĐI, s prebivalištem na adresi Čikovići, Rešetari 67.

Tužitelj je pokrenuo parnicu radi isplate 15.000.000,00 HRK s pripadajućom zakonskom zateznom kamatom zbog štete nastale nepostupanjem tuženika po zadužnicama koje mu je dostavio na naplatu.

Dokaz:

- Tužba od 14. siječnja 2010. (list 1-5 spisa)

- Potvrda o predaji isprava i posvjedočenju činjenica od 28. veljače 2008. (list 9-10 spisa)

2. Stanje na računima društva HOTEL MIRAMARE d.o.o. dana 28. veljače 2008.

Za potrebe utvrđivanja stanja na računima tužiteljevog dužnika društva HOTEL MIRAMARE d.o.o., OIB: 14398490265, Ulica Bana Jelačića 2, Crikvenica u trenutku tužiteljevog podnošenja 15 bjanko zadužnica na naplatu dana 28. veljače 2008., utvrđeno je da je društvo HOTEL MIRAMARE d.o.o. imalo otvorene poslovne račune u dvije banke i to:

- HR3625000091 1012 1441 6 otvoren kod ADDIKO BANK d.d.
- HR1024840081 1022 9604 4 otvoren kod RAIFFEISENBANK AUSTRIA d.d.

a) ADDIKO BANK d.d.

U trenutku tužiteljevog podnošenja 15 bjanko zadužnica na naplatu dana 28. veljače 2008. ADDIKO BANK d.d. je vodila za tužiteljevog dužnika, društvo HOTEL MIRAMARE d.o.o. multivalutni transakcijski račun poslovnog subjekta broj HR3625000091101214416. Za navedeni račun banka je dostavila dokumente: Pojedinačni pregled prometa po računu – Pregled prometa u razdoblju od 28.2.2008. do 28.2.2008. te Izvatke o stanju i prometu po računu na dan 29.2.2008.

Uvidom u Pojedinačni pregled prometa po računu – Pregled prometa u razdoblju od 28.2.2008. do 28.2.2008. za broj računa – IBAN: HR36 2500 0091 1012 1441 6 :

- za šifru valute:191 (HRK) evidentirano je početno stanje 0,00. Navodi se: „Za traženo razdoblje ne postoji promet u ovoj valuti“,
- za šifru valute: 978 (EUR) evidentirano je početno stanje 90.512,00. Navodi se: „Za traženo razdoblje ne postoji promet u ovoj valuti“.

U Izvratku o stanju i prometu po računu IBAN: HR36 2500 0091 1012 1441 6, broj/datum: 1 / 29.02.2008, oznaka valute: HRK, stanje na dan: 29.02.2008 evidentirano je početno stanje 0,00 HRK. Po navedenom izvratku, ukupni promet je evidentiran kako slijedi:

- broj naloga, duguje: 23; u ukupnom iznosu od 659.930,87
- broj naloga, potražuje: 2; u ukupnom iznosu od 659.930,87
- novo stanje: 0,00 HRK.
- Najava plaćanja za:1.3.2008., br. naloga, duguje: 1 u ukupnom iznosu 97.755.029,25.

U Izvratku o stanju i prometu po računu IBAN: HR36 2500 0091 1012 1441 6, broj/datum: 4 / 29.02.2008, oznaka valute: EUR, stanje na dan: 29.02.2008 evidentirano je početno stanje 90.512,00 EUR. Po navedenom izvratku, ukupni promet je evidentiran kako slijedi:

- broj naloga, duguje: 1; u ukupnom iznosu od 90.512,00
- broj naloga, potražuje: 0; u ukupnom iznosu od 0,00
- novo stanje: 0,00 EUR.

Ostvareni dugovni promet 29. veljače 2008. u iznosu od 90.512,00 EUR odnosi se na otkup eura za podmirenje blokade te je unutar računa iz EUR konvertiran u HRK te je račun u valuti HRK imao priljev od otkupa EUR u iznosu od 653.496,64 HRK te priljev od isplate kamate na depozit u iznosu od 6.434,23 HRK. Ukupni priljev u iznosu od 659.930,87 HRK u cijelosti isplaćen, od čega se najveći iznos od 653.496,64 HRK i 5.267,85 HRK odnosi na isplatu OV-7692/2006 primatelju HYPO-ALPE-ADRIA-BANK D.D. Zagreb, a ostale isplate se odnose na plaćanje naknada primatelju Hypo Alpe-Adria-Bank d.d. Novo stanje na dan 29. veljače 2008. iznosilo 0,00 EUR i 0,00 HRK. Osim navedenog, u

Slijedom utvrđenih činjenica temeljem predložene dokumentacije, stanje na računu tužiteljevog dužnika društva HOTEL MIRAMARE d.o.o., OIB: 14398490265, Ulica Bana Jelačića 2, Crikvenica, IBAN: HR36 2500 0091 1012 1441 6 otvorenog kod ADDIKO BANK d.d. u trenutku tužiteljevog podnošenja 15 bjanko zadužnica na naplatu dana 28. veljače 2008. iznosilo je 90.512,00 EUR.

Dokaz:

- *Pojedinačni pregled prometa po računu – Pregled prometa u razdoblju od 28.2.2008. do 28.2.2008. ADDIKO BANK d.d. (u prilogu)*

- *Izvaci o stanju i prometu po računu na dan 29.2.2008. ADDIKO BANK d.d. (u prilogu)*

b) RAIFFEISENBANK AUSTRIA d.d.

U trenutku tužiteljevog podnošenja 15 bjanko zadužnica na naplatu dana 28. veljače 2008. RAIFFEISENBANK AUSTRIA d.d. je vodila za tužiteljevog dužnika, društvo HOTEL MIRAMARE d.o.o. transakcijski račun poslovnog subjekta broj HR1024840081102296044. Za navedeni račun banka je dostavila dokumente: Sumarni pregled prometa po računu komitenta – Pregled prometa u razdoblju od 28.2.2008. do 28.2.2008. te Sumarni pregled prometa po računu komitenta – Pregled prometa u razdoblju od 29.2.2008. do 29.2.2008.

Uvidom u Sumarni pregled prometa po računu komitenta – Pregled prometa u razdoblju od 28.2.2008. do 28.2.2008. za broj računa – IBAN: HR10 2484 0081 1022 9604 4 :

- za šifru valute:191 (HRK) evidentirano je početno stanje 360,56
- broj naloga, na teret: 0;
- broj naloga, u korist: 0;
- završno stanje: 360,56.

U Sumarnom pregled prometa po računu komitenta – Pregled prometa u razdoblju od 29.2.2008. do 29.2.2008. za broj računa – IBAN: HR10 2484 0081 1022 9604 4 :

- za šifru valute:191 (HRK) evidentirano je početno stanje 360,56
- broj naloga, na teret: 1; u iznosu od 36,60
- broj naloga, u korist: 0;
- završno stanje: 323,96.

Slijedom navedenih činjenica i predočene dokumentacije, stanje na računu tužiteljevog dužnika društva HOTEL MIRAMARE d.o.o., OIB: 14398490265, Ulica Bana Jelačića 2, Crikvenica, IBAN: HR10 2484 0081 1022 9604 4 otvorenog kod RAIFFEISENBANK AUSTRIA d.d. u trenutku tužiteljevog podnošenja 15 bjanko zadužnica na naplatu dana 28. veljače 2008. iznosilo je 323,96 HRK.

29. veljače 2008. navedeni iznos od 360,56 HRK je umanjen za isplatu u iznosu 36,60 HRK te je novo stanje na dan 29. veljače 2008. iznosilo 323,96 HRK.

Dokaz:

- *Sumarni pregled prometa po računu komitenta – Pregled prometa u razdoblju od 28.2.2008. do 28.2.2008. RAIFFEISENBANK AUSTRIA d.d. (u privitku)*
- *Sumarni pregled prometa po računu komitenta – Pregled prometa u razdoblju od 29.2.2008. do 29.2.2008. RAIFFEISENBANK AUSTRIA d.d. (u privitku)*

c) Ugovor o oročenom garantnom depozitu

Uvidom u Ugovor o oročenom garantnom depozitu broj 280/D/301 kojim su HYPO ALPE-ADRIA-BANK d.d. Zagreb, Koturaška 47, Podružnica Rijeka, Jadranski trg 3, u daljnjem tekstu Banka, transakcijski račun broj: 2500009-1000000013, poziv na broj: 301-27402-222777 i HOTEL MIRAMARE d.o.o. Rijeka, Martinkovac 143/1, u daljnjem tekstu Deponent, račun-broj: 2500009-1101214416, zaključili Ugovor o oročenom garantnom depozitu broj 280/D/301. U Ugovoru se navodi da Deponent uplaćuje, a Banka prima novčana sredstva u depozit prema sljedećim uvjetima:

1. IZNOS DEPOZITA: 39.532.727,50 HRK sa valutnom klauzulom vezano uz srednji tečaj Hypo Alpe-Adria-Bank d.d. za EUR važeći na dan uplate.
2. ROK OROČENJA: Sredstva se oročavaju od 14.6.2006.do 29.2.2008.
3. KAMATNA STOPA: 5,00 % godišnje fiksno za rok oročenja naveden u točki 2. ovog Ugovora.
4. NAMJENA: Garantni depozit, blokiran i služi kao osiguranje za podmirenje svih obveza po Ugovoru o izdavanju garancije br. 301-58000121.
5. RASPOLAGANJE DEPOZITOM: Po podmirenju svih obveza po Ugovoru iz čl. 4. ovog Ugovora, odnosno sukladno nalogu Banke iznos depozita u EUR isplaćuje se po srednjem tečaju Hypo Alpe-Adria-Bank d.d. za EUR važećem na dan isplate.
6. RASPOLAGANJE KAMATOM: Po isteku oročenja isplatom na račun Deponenta. Kamata se obračunava u EUR i isplaćuje se u kunama po srednjem tečaju Hypo Alpe-Adria-Bank d.d. za EUR važećem na dan isplate.
7. OBNOVA UGOVORA: Ugovor se automatski obnavlja na isti rok uz uvjete utvrđene ovim Ugovorom do ispunjenja uvjeta iz čl. 5. ovog Ugovora.
8. RASKID UGOVORA: Po nalogu Banke, Ugovor se može raskinuti i prije roka iz točke 2. ovog Ugovora. Na razročeni depozit Banka obračunava kamate kao na depozite po viđenju, i to za zadnje razdoblje oročenja.
9. SUDSKA NADLEŽNOST: U slučaju spora nadležan je sud u Rijeci.
10. VAŽENJE UGOVORA: Ovaj Ugovor se smatra nevažećim, ukoliko sredstva nisu uplaćena na ugovoreni dan početka oročenja utvrđen točkom 2.

Isplata temeljem Ugovora o depozitu izvršena je sa valutom na dan 7. ožujka 2008. u korist žiro-računa društva HOTEL MIRAMARE d.o.o. otvorenog kod Hypo Alpe-Adria-Bank d.d. u iznosu od 27.027.145,45 HRK.

Dokaz:

- *Ugovor o oročenom garantnom depozitu (list 11 spisa)*
- *Obavijest Hypo Alpe-Adria-Bank d.d. (list 14 spisa)*

3. Postupanje banke po zaprimljenoj bjanko zadužnici na naplatu

a) Bjanko zadužnica (2008.g)

Bjanko zadužnica predstavlja instrument osiguranja plaćanja koji vjerovniku omogućava jednostavan i brz postupak aktiviranja ove isprave kao osnove za plaćanje, temeljem koje se u postupku prisilne naplate ostvaruje naplata tražbine od dužnika.

U trenutku tužiteljevog podnošenja 15 bjanko zadužnica na naplatu dana 28. veljače 2008. tuženiku, na snazi je bio Ovršni zakon (Narodne novine br. 57/1996, 29/1999, 42/2000, 173/2003, 194/2003, 151/2004, 88/2005, 121/2005, dalje OZ) koji je mjerodavan i s obzirom na vrijeme izdavanja bjanko zadužnice u ovom predmetu. Osnovna obilježja i pravna priroda zadužnice su tada bila da ima svojstvo ovršne isprave, ali i pravomoćnog rješenja o ovrsi (2008. g.) te da zadužnica može biti vrijednosni papir s apstraktnom obvezom i da se prava iz zadužnice mogu prenositi. Oblik i sadržaj isprave (bjanko zadužnice), bio je propisan Pravilnikom o obliku i sadržaju bjanko zadužnice (Narodne novine broj 136/2005).

Kako je navedeno, zadužnica ima svojstvo ovršne isprave na temelju koje se može tražiti ovrha protiv dužnika ili jamca platca i u smislu učinka zadužnica je izjednačena sa pravomoćnim rješenjem o ovrsi kojim se ovrha provodi u izvansudskom postupku namirenja ovrhovoditelja, ali i pored toga ima svojstvo ovršne isprave na temelju koje se može tražiti ovrha na drugim predmetima ovrhe. Čankom 183. OZ-a propisano je da dužnik ispravom na kojoj je javno ovjeren njegov potpis, dao suglasnost da se radi naplate tražbine određenog vjerovnika zaplijene svi računi koje ima kod pravnih osoba koje obavljanju poslove platnog prometa i novac s tih računa izravno se isplaćuje vjerovniku. Tako upisom određenog iznosa u bjanko zadužnicu, ista gubi svojstvo bjanko zadužnice i trenutkom predaje na banku, zadužnice po samom zakonu dobivaju učinak pravomoćnog rješenja o ovrsi.

Spisu predmeta prileže preslika bjanko zadužnice, te je iz javnobilježničke potvrde nedvojbeno da je tužitelj tuženiku 28. veljače 2008. neposredno u prijamnom uredu banke predao 15 bjanko zadužnica, te je utvrđeno da su u potpunosti imale oblik i sadržaj propisan Pravilnikom o obliku i sadržaju bjanko zadužnice.

U konkretnom slučaju neprijeporna je činjenica da ovrha nije provedena u korist tužitelja 28. veljače 2008. zbog kako tuženik ističe i smatra da bjanko zadužnice u trenutku zaprimanja su bile nepodobne za postupanje jer uz iste nije bio dostavljen i dopis podnositelja zadužnice, a koji dopis je shodno izdanoj punomoći trebao biti sastavljen na memorandumu punomoćnika, u kojem je bilo potrebno navesti podatke o računima.

Dokaz:

- *Preslika bjanko zadužnice (list 7-8 spisa)*
- *Potvrda o predaji isprava i posvjedočenju činjenica od 28. veljače 2008. (list 9-10 spisa)*
- *Podnesak tuženika od 11.4.2018. (list 416 -417 spisa)*

b) Zapljena računa na temelju bjanko zadužnice

U trenutku tužiteljevog podnošenja 15 bjanko zadužnica na naplatu dana 28. veljače 2008., zapljena računa na temelju bjanko zadužnice bila je propisana odredbom članka 183.a. OZ te je propisano da se dostavom bjanko zadužnice banci, zapljuje tražbina po računima dužnika i izravno isplaćuje vjerovniku koji je u njoj određen.

Sukladno članku 183. stavku 5. OZ, vjerovnik može po svom izboru zahtijevati na propisan način (kada je ispravu banci dostavi vjerovnik s učincima dostave pravomoćnoga sudskog rješenja o ovrsi, neposredno u prijamnom uredu banke, preporučenom poštanskom pošiljkom s povratnicom ili preko javnoga bilježnika) od banke naplatu svoje tražbine od dužnika ili jamaca plateca, ili i od dužnika i jamaca plateca, a banka dužna je isplatiti vjerovnika ako ima novca na računima dužnika ili odmah izvijestiti vjerovnika o nemogućnosti isplate.

U slučaju nemogućnosti isplate, odgovarajuće se primjenjuju odredbe članka 211. OZ, kojim je propisano postupanje u slučaju kad nema sredstava na računu, odnosno ako u vrijeme kad je banci dostavljeno rješenje o ovrsi nema sredstava na ovršenikovom računu, ta će banka to rješenje držati u očevidniku i po njemu obaviti prijenos kad sredstva pristignu na račun. Odredbe članka 180.a ovoga Zakona primjenjuju se na odgovarajući način na provedbu odredaba ovoga članka. Provedba ovrhe propisuje se člankom 180.a stavkom 1. kojim je utvrđeno da dostavom rješenja o ovrsi banci ovrha se smatra provedenom, (članak 180. stavak 3.) ako po dostavi rješenja o ovrsi na računu ovršenika nema novčanih sredstava iznad iznosa za koji je određena ovrha, banka ne smije po nalogu ovršenika s njegova računa isplaćivati novac trećim osobama.

Redoslijed naplate u OZ bio je reguliran člankom 206. kojim se propisuje da Banka naplatu obavlja redom, prema vremenu primitka rješenja o ovrsi te vodi očevidnik redoslijeda rješenja o ovrsi po danu i satu primitka i izdaje ovrhovoditelju, na njegov zahtjev, potvrdu o mjestu njegove tražbine u tome redoslijedu. S rješenjem o ovrsi izjednačena je isprava za koju je to predviđeno posebnim zakonom. U istom članku navodi se ako je ovrha odgođena na ovršenikov prijedlog, odgovarajući iznos sredstava izdvaja se radi zadržavanja reda naplate tražbine. Tako izdvojena sredstva mogu služiti samo za naplatu tražbine radi osiguranja čije su naplate izdvojena. Osim navedenog u članku je propisano da Banka odgovara ovrhovoditelju za štetu koju mu nanese povredom odredaba ovoga Zakona o opsegu, redoslijedu i načinu namirenja tražbine ovrhovoditelja.

U predmetu, tužitelj je kao vjerovnik sukladno članku 183.a. stavku 2. Ovršnog zakona, isprave (bjanko zadužnice) s upisanim iznosom tražbine i podacima o vjerovniku, s učincima dostave pravomoćnoga sudskog rješenja o ovrsi, dostavio banci (tuženiku) neposredno u prijamnom uredu banke putem opunomoćenika i uz prisustvo javnog bilježnika koji je potvrdio predaju 15 bjanko zadužnica.

Od strane tuženika ovrha nije provedena u korist tužitelja 28. veljače 2008., jer tuženiku uz predane zadužnice u trenutku njihovog zaprimanja nije bio dostavljen i dopis podnositelja (vjerovnika), u kojem bi bio naveden podatak o računima za izvršenje izravne naplate vjerovniku.

Tuženik u Žalbi od 7. listopada 2022. navodi da bi banka mogla provesti nalog za plaćanje, pa tako i bjanko zadužnice, neovisno o tome radi li se o banci kod koje se vodi glavni račun ili pak o banci kod koje se ne vodi glavni račun – vjerovnik mora dostaviti banci podatke o načinu naplate sredstava po zadužnici sukladno odredbi čl.4.st.1.t.4. Pravilnika (Pravilnik o obliku i sadržaju bjanko zadužnice) jer bez tih podataka nije moguće provesti naplatu, odnosno prijenos sredstava na vjerovnikov račun.

Bjanko zadužnice su zadržane kod tuženika, nisu vraćene tužitelju, nego je tuženik od opunomoćenika koji je dostavio bjanko zadužnice za vjerovnika (tužitelja), tražio dostavu njemu potrebnih podataka za isplatu te postupanje po primljenim bjanko zadužnicama. U vremenu između preuzimanja tužiteljevih bjanko zadužnica pa do dostave traženih podataka o računu, tuženik je zaplijenio novčana sredstva s računa tužiteljevog dužnika Hotel Miramare d.o.o. i izravno s računa isplatio drugom vjerovniku, društvu Hypo Alpe Adria Bank International AG, postupajući po njegovoj zadužnici koju je tuženik primio iza zadužnica tužitelja.

Tužitelj je posebno istaknuo kako je zadužnica isprava koja ima pravnu snagu pravomoćnog rješenja o ovrsi, te je već dostavom zadužnice banci morala biti izvršena zapljena tražbine po računu i naknadno, kao druga i naredna obavezna radnja, prijenos na ovrhovoditelja radi naplate (čl. 183 i 183.a OZ). U konkretnom slučaju tuženik nije mogao rezervirati sredstva u korist tužitelja, dok tužitelj nije dostavio svoj ispravan broj računa, jer je za bjanko zadužnice utvrđeno da sadrže sve elemente te je člankom 183.a. OZ propisano da se dostavom bjanko zadužnice banci, zapljenjuje tražbina po računima dužnika i izravno isplaćuje vjerovniku koji je u njoj određen.

Stoga, u ovom slučaju bjanko zadužnice imaju svojstvo pravomoćnog rješenja o ovrsi, ovrha na novčanoj tražbini provodi se pljenidbom i prijenosom te banka nema mogućnost samostalno bez zakonske osnove zaplijeni novčane tražbine kao što je naprimjer propisano člankom 150. OZ stavkom 2. kojim je dopušteno da se ovršnim prijedlogom može zahtijevati da se odredi samo pljenidba novčane tražbine, ali u tom je slučaju ovrhovoditelj dužan u roku od tri mjeseca od dana kad mu je dostavljeno rješenje o pljenidbi, odnosno od dana kad mu je dostavljena obavijest o očitovanju ovršenikova dužnika ili o tome da se on nije očitovao u određenom roku, podnijeti prijedlog za prijenos tražbine.

Dokaz:

- *Potvrda o predaji isprava i posvjedočenju činjenica od 28. veljače 2008. (list 9-10 spisa)*
- *Žalba tuženika od 7. listopada 2022. (list 672-690 spisa)*

c) Postupanje banaka po zadužnici bez naznačenog broja računa vjerovnika

Po zadatku koji je postavljen vještaku da utvrdi na koji način su druge banke u Republici Hrvatskoj postupale 2008. godine, ako je zadužnica bila ispravno popunjena osim u dijelu broja računa podnositelja zadužnice na koji je trebalo isplatiti sredstva sa računa dužnika (predavatelja bjanko zadužnice), vještak utvrđuje da među strankama nije sporna činjenica jesu li bjanko zadužnice ispravno popunjene, nego isključivo je li bilo moguće postupanje po bjanko zadužnicama od strane tuženika bez dostave broja računa podnositelja zadužnice na koji je trebalo isplatiti sredstva sa računa dužnika (predavatelja bjanko zadužnice).

Za utvrđivanje navedenog prikupljane su informacije od djelatnicima banaka te je upućen dopis sljedećim bankama: Raiffeisenbank Austria d.d., Partner banka d.d. i Privredna banka Zagreb d.d. te tuženiku ADDIKO BANK d.d., a koje su poslovale u Republici Hrvatskoj 2008. godine.

Slijedom u dopisu zatraženih podataka kojim su zatraženi podatci o postupanju banke u 2008. godini po primitku bjanko zadužnice u slučaju kada je bjanko zadužnica bila ispravno popunjena, ali nije dostavljen broj računa podnositelja bjanko zadužnice (vjerovnika) na koji je trebalo isplatiti sredstva sa računa dužnika, Raiffeisenbank Austria d.d. dostavila je odgovor sadržaja, citat: „...obavještavamo Vas da je Banka neispravne i nepotpune zadužnice vraćala te odmah kontaktirala vjerovnika radi dostave ispravne zadužnice ili podatka koji je nedostajao.“ Partner banka i Privredna banka Zagreb d.d. se nisu službeno očitovali.

Prikupljena su saznanja kako su pojedine banke postupale u slučaju kada račun vjerovnika iz bjanko zadužnice nije bio posebno naveden i dostavljen pri dostavi popunjene bjanko zadužnice, banka bi na temelju ostalih nedvojbenih podataka za vjerovnika navedenog u bjanko zadužnici, iz Jedinственог регистра računa dohvatila podatke o računima vjerovnika.

Zakon o platnom prometu u zemlji (Narodne novine br. 117/2001, 132/2006) člankom 11. stavkom 4. propisano je ako poslovni subjekt ima više od jednog računa za redovno poslovanje, dužan je odrediti na kojem će se računu izvršavati nalozi za plaćanje zakonskih obveza i javnih prihoda, nalozi za naplatu vrijednosnih papira i instrumenata osiguranja plaćanja te nalozi s naslova izvršenja sudskih odluka i drugih ovršnih isprava i voditi evidencija o neizvršenim nalogima za plaćanje.

Vođenje registra računa propisano je člankom 12. Zakona o platnom prometu u zemlji kojim je Banka je dužna voditi registar računa poslovnih subjekata koji su otvoreni u toj banci, a sadržaj registra računa propisuje Hrvatska narodna banka. Članak 13. Zakona o platnom prometu u zemlji propisuje da računi iz registra računa poslovnih subjekata, iz članka 12. Zakona, objedinjavaju se u Jedinствени registar računa poslovnih subjekata, te su korisnici podataka iz Jedinственог регистра računa poslovnih subjekata banke i Hrvatska narodna banka.

Člankom 20. stavkom 1. Zakona o platnom prometu u zemlji propisano je da se plaćanja s računa obavljaju tako da platitelj daje nalog za plaćanje na teret svoga računa, a u korist računa primatelja, a stavkom 2. istog članka iznimno od stavka 1. ovoga članka, nalog za plaćanje u korist računa primatelja, a na teret računa platitelja mogu dati: 1. vjerovnici – primatelji sredstava, na temelju naplate dospjelih vrijednosnih papira i dospjelih instrumenata osiguranja plaćanja, 2. ovlaštena tijela, na temelju zakonskih ovlasti i 3. banka u kojoj je otvoren račun platitelja, na temelju sudskih odluka i drugih ovršnih isprava te zakonskih ovlasti.

Tuženik ADDIKO BANK d.d. je u dopisu od 12. srpnja 2023. obrazložio svoje postupanje te navodi da je Banka 2008. godine, po primitku ovršne isprave (zadužnice) radila kontrolu ispravnosti, odnosno da li su svi podaci dužnika i vjerovnika ispravni i da li sadrže sve podatke potrebne za provedbu iste (naziv, adresa, matični broj i broj računa). U slučaju da ista nije sadržavala navedene podatke, Banka je istu proglasila neispravnom, vraćala je vjerovniku i iz navedenog razloga nije rezervirala sredstva za podnositelja zadužnice.

Također, u dopisu stoji da je 2008. godine Banka imala uvid u Jedinствени registar računa poslovnih subjekata.

Dokaz:

- *Dopis Raiffeisenbank Austria d.d. od 12. srpnja 2023. (u privitku)*
- *Dopis ADDIKO BANK d.d. od 12. srpnja 2023. (u privitku)*

MIŠLJENJE

Na osnovu podataka iz nalaza mišljenja sam:

1. Temeljem uvida u dokumentaciju, utvrđeno je da je na računu tužiteljevog dužnika Hotel Miramare d.o.o. kod tuženika ADDIKO BANK d.d. u trenutku podnošenja bjanko zadužnica na naplatu 28. veljače 2008. bilo 90.512,00 EUR.

Od ostalih poslovnih računa, u nalazu je predložena dokumentacija kojom je utvrđeno da je tužitelj dužnik Hotel Miramare d.o.o. imao račun otvoren kod RAIFFEISENBANK AUSTRIA d.d. te je u trenutku podnošenja 15 bjanko zadužnica na naplatu 28. veljače 2008. na navedenom računu bilo 323,96 HRK.

Društvo HOTEL MIRAMARE d.o.o. nije raspolagalo oročenim garantnim depozitom na svojim računima 28. veljače 2008. Isplata temeljem Ugovora o depozitu izvršena je 7. ožujka 2008. u korist žiro-računa društva HOTEL MIRAMARE d.o.o. otvorenog kod ADDIKO BANK d.d. u iznosu od 27.027.145,45 HRK.

Sveukupno na računima tužiteljevog dužnika Hotel Miramare d.o.o. 28. veljače 2008. je bilo 90.512,00 EUR i 323,96 HRK te u tom trenutku sredstava nisu bila dostatna za naplatu podnesenih bjanko zadužnica u ukupnom iznosu od 1.990.842,13 EUR / 15.000.000,00 HRK u cijelost. Temeljem utvrđenih činjenica u nalazu, priljevom iznosa od 27.027.145,45 HRK, dana 7. ožujka 2008. na računu tužiteljevog dužnika Hotel Miramare d.o.o. bilo je dostatnih sredstava za isplatu tražbine u cijelosti vjerovniku (tužitelju) iz 15 bjanko zadužnica, s obzirom na red prvenstva podnesenih zadužnica.

Navedeno se napominje kao bitno za predmet spora s obzirom na činjenicu da je tuženik postupio po zaprimljenim bjanko zadužnicama od tužitelja u trenutku podnošenja 15 bjanko zadužnica na naplatu 28. veljače 2008. prema tada važećim zakonskim propisima, tražbina iz 15 bjanko zadužnica bi bila isplaćena u cijelosti tužitelju, s obzirom na red prvenstva podnesenih zadužnica.

2. a) U vrijeme podnošenja tužiteljevih bjanko zadužnica na naplatu tuženiku, smatralo se dostavom bjanko zadužnica u svojstvu pravomoćnog rješenja o ovrsi. Banke su bile dužne pri zapljeni dužnikovih računa radi naplate tražbine iz dostavljenih bjanko zadužnica, novčana sredstva izravno s računa dužnika isplaćivala vjerovniku. U to vrijeme zadužnica se po učinku izjednačava s pravomoćnim rješenjem o ovrsi, te je dovoljno je da istu vjerovnik dostavi banci na njenu naplatu, stoga nema prigovora, žalbenih rokova, odgode i zastoja, stoga ako dužnik ima sredstava na računu, ona se plijene i izravno prenose vjerovniku. Ako dužnik nema dovoljno sredstava na računima, plijeni se dostupan iznos i isplaćuje vjerovniku, a računi se blokiraju u očekivanju drugih uplata koje će omogućiti daljnju naplatu.

S obzirom na navedeno, u konkretnom slučaju, nisu bila predviđena postupanja kojim bi tuženik mogao samostalno rezervirati i posebno izdvojiti te zaplijeniti sredstva s računa tužiteljevog dužnika radi naplate tražbine iz primljenih bjanko zadužnica u korist tužitelja, dok tužitelj nije dostavio svoj ispravan broj računa.

- b) Za postupanje banaka u Republici Hrvatskoj u 2008. godini, ako je zadužnica bila ispravno popunjena osim u dijelu broja računa podnositelja zadužnice na koji je trebalo isplatiti sredstva sa računa dužnika (predavatelja bjanko zadužnice) odnosno nedostavljanja broja računa podnositelja zadužnice, utvrđeno je različito postupanje za slučaj kada je zadužnica bila ispravno popunjena, a banci nije dostavljen broj računa podnositelja (vjerovnika) na koji je trebalo isplatiti sredstva sa računa dužnika.

Određene banke su bjanko zadužnice kao neispravne i nepotpune zadužnice vraćale, odmah kontaktirale vjerovnika radi dostave ispravne zadužnice ili podatka koji je nedostajao, dok su druge banke temeljem predanih popunjenih bjanko zadužnica te korištenjem podataka iz Jedinstvenog registra računa za dužnika i vjerovnika utvrdili račune te postupali po tako predanoj zadužnici.

U bjanko zadužnicu se nisu unosili brojevi računa dužnika i vjerovnika niti je takav podatak bilo predviđeno unositi, račune svih poslovnih subjekata koji su objedinjeni u Jedinstveni registar računa poslovnih subjekata, banke su kao korisnici tih podataka utvrđivale uvidom u taj registar. Vještak nije pronašao zakonske niti podzakonske akte kojima je u vrijeme podnošenja 15 bjanko zadužnica na naplatu 28. veljače 2008. prema tada važećim zakonskim propisima vjerovnik bio dužan dostavljati posebne akte i podatke o računu vjerovnika pri dostavi ispravno popunjene bjanko zadužnice banci naplatu te time određenoj da se u svojstvu pravomoćnog rješenja o ovrsi zapljeni tražbina po računima dužnika i izravno isplati vjerovniku.

STALNI SUDSKI VJEŠTAK ZA FINACIJE

Privitak:

- Pojedinačni pregled prometa po računu – Pregled prometa u razdoblju od 28.2.2008. do 28.2.2008. ADDIKO BANK d.d.
- Izvaci o stanju i prometu po računu na dan 29.2.2008. ADDIKO BANK d.d.
- Sumarni pregled prometa po računu komitenta – Pregled prometa u razdoblju od 8.2.2008. do 28.2.2008. RAIFFEISENBANK AUSTRIA d.d.
- Sumarni pregled prometa po računu komitenta – Pregled prometa u razdoblju od 9.2.2008. do 29.2.2008. RAIFFEISENBANK AUSTRIA d.d.
- Dopis Raiffeisenbank Austria d.d. od 12. srpnja 2023.
- Dopis ADDIKO BANK d.d. od 12. srpnja 2023.
- Račun - troškovnik